31/12/2018

Βασιλειάδα: “Η πολιτεία της Ελπίδας”

/ Γνώμες

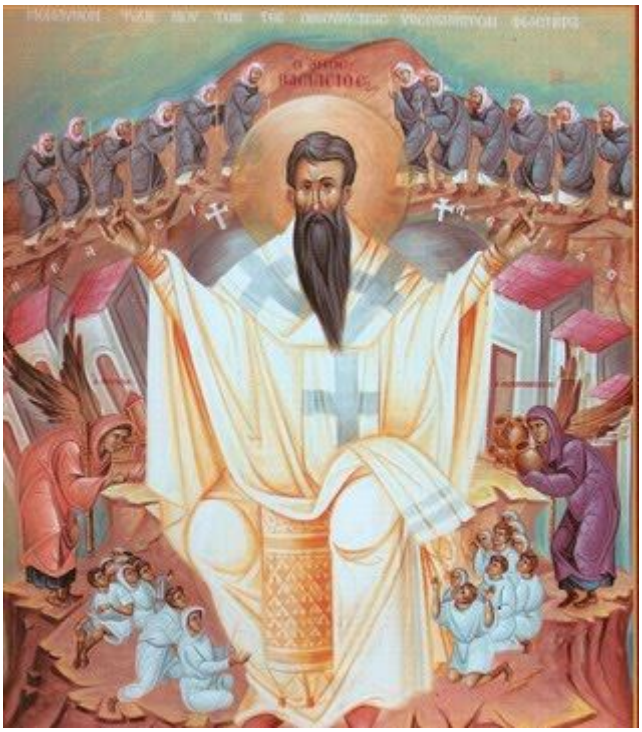

Η κοινωνική ζωή βρισκόταν στο κέντρο του ενδιαφέροντος του Μεγάλου Βασιλείου. Θεωρούσε τον άνθρωπο ως κατ’ εξοχήν κοινωνική ύπαρξη και έδινε μεγάλη σημασία στις κοινωνικές του σχέσεις. Η κοινωνική ζωή στο Χριστιανισμό, κατά το Μέγα Βασίλειο, είναι η εφαρμογή της αγάπης του Θεού στις ανθρώπινες σχέσεις.

Η αγάπη και η φροντίδα του Αρχιεπισκόπου Καισαρείας Μεγάλου Βασιλείου, δεν περιοριζόταν μόνο στη βοήθεια κάποιων προσώπων, που τύχαινε να γνωρίζει ο ίδιος ή που του κτυπούσαν την πόρτα.

Τότε πού ξέσπασε ο φοβερός λιμός στην Καισαρεία, ο Άγιος Βασίλειος ήταν τότε πρεσβύτερος και συγκρότησε καταυλισμούς, όπου σιτίζονταν και νοσηλεύονταν οι πεινασμένοι και οι ασθενείς. Πόσους αγώνες, πόσα παρακάλια και πόσες απειλές χρειάσθηκαν για να ανοίξουν οι πλούσιοι τις αποθήκες τους. Από τότε λοιπόν, από το χειμώνα του 367/8, δούλευε στο μυαλό του ένα καταπληκτικό σχέδιο για μια πολιτεία πού θα ανακούφιζε τον πόνο. Ο δυνατός αυτός άνθρωπος, πού άντεχε το δικό του σωματικό πόνο, λύγιζε στον πόνο του συνανθρώπου του. Και πάσχιζε να τον ανακουφίσει με κάθε τρόπο. Πόσος κόπος θα χρειαζόταν, πόσα έπρεπε να θυσιάσει.αυτά δε μετρούσαν, δεν τα υπολόγιζε. Φθάνει να έβλεπε λίγο χαμόγελο στο πρόσωπο του άρρωστου.

Τώρα πού ήταν πια ο αρχιεπίσκοπος της ξακουστής μα και ταλαίπωρης Καισαρείας ήταν αποφασισμένος να βάλει σ’ ενέργεια την ελπίδα του, το σχέδιό του δηλαδή. Ήθελε αμέσως μόλις έγινε αρχιεπίσκοπος.
Έλα όμως πού όλα τα δαιμονικά τάγματα έπεσαν επάνω του να τον αφανίσουν, να του τσακίσουν τουλάχιστον τα φτερά για να σέρνεται στη γη σαν τους πολλούς και να μη μπορεί να δημιουργήσει κάτι μεγάλο.
Αιρετικοί, κακόδοξοι, παλατιανοί, ο ίδιος ο αυτοκράτορας, οι μικρότητες των ορθοδόξων, η απαιδευσία του λαού, η ανελέητη αρρώστια του• όλοι και όλα βάλθηκαν να του κόψουν το δρόμο. Οι δυνατοί όμως δε μικραίνουν. Η στουρναρόπετρα δε σπάει. Έχουν μέσα τους κάτι πιο δυνατό από τη δύναμη που θέλει την καταστροφή τους. Το ίδιο κι ο Βασίλειος. Είχε μέσα του τη φωτιά του Αγίου Πνεύματος. Πάσχιζαν να τον σβήσουν, δεν ήξεραν πως η φωτιά του Πνεύματος δε σβήνει ποτέ. Αρκεί κανείς να την αποζητά με πάθος, αρκεί να την αγαπάει.
Στό πρώτο εξάμηνο της ακάνθινης τούτης χρονιάς (372) βρήκε το κουράγιο να θεμελιώσει το ελπιδοφόρο συγκρότημα. Τους πρώτους μήνες μάζευε τα υλικά, πού χρειάζονταν για ένα εκτεταμένο οικοδομικό συγκρότημα. Έπεισε τους πλούσιους να βάλουν το χέρι στα καλοθρεμμένα πουγκιά τους. Με λίγη προτροπή προσφέρθηκαν πολλοί φτωχοί να κουβαλούν άλλοτε με μουλάρια κι άλλοτε στους ώμους τα υλικά πού αγοράζονταν.
Την Άνοιξη άρχισαν οι χτίστες. Το μέρος πού είχε διαλέξει ήταν έξω από την πόλη. Ευρύχωρο, κατάλληλο για το μεγαλεπήβολο σχέδιο, που θ’ ανακούφιζε τον πόνο και θα παρηγορούσε αραχνιασμένα στομάχια. Μέρα με τη μέρα άνθρωποι και υποζύγια, μαστόροι και καλφάδες, μαραγκοί και σοφατζήδες, αγωγιάτες και περίεργοι θαυμαστές σχημάτισαν ένα παράξενο πανέμορφο μελισσολόι, πού ίδρωνε κι απόσταινε πλημμυρισμένο χαρά κι ελπίδα.
Ο ίδιος ο Βασίλειος μας δίνει πολλές λεπτομέρειες της παράξενης πολιτείας του. Στή μέση ακριβώς θεμελίωσαν μεγαλόπρεπο ναό, πού άρχισε κιόλας να υψώνεται. Τα κτίρια δε γίνονταν ένα-ένα. Προχωρούσαν όλα μαζί. Καθένα το είχε αναλάβει ξεχωριστό συνεργείο χτιστάδων και καλφάδων. Δίπλα στο ναό χτιζόταν το σπίτι του προϊσταμένου της παράξενης αυτής πολιτείας. Κι από κοντά ξενώνες, λίγο χαμηλότεροι από το πρώτο οίκημα, για τους κληρικούς. Σ’ αυτούς θα μπορούσαν να μείνουν καί οι περαστικοί πολιτικοστρατιωτικοί άρχοντες, αφού την εποχή εκείνη τα πανδοχεία ήσαν σπάνια, και προπαντός δεν προσφέρονταν πάντοτε για ξεκούραστη διαμονή.
Σ’ ένα ευρύτερο κύκλο γύρω από το ναό υψώνονταν κτίρια με διαφορετικό προορισμό. Ήσαν μακρόστενες οικοδομές κι έμοιαζαν με ξενοδοχεία. Σύμφωνα με το σχέδιό τους θα δέχονταν τους διερχόμενους ξένους. Όχι όμως όλα. Γιατί μερικά προορίζονταν για νοσοκομεία και ιατρεία. Κι επειδή αυτά χρειάζονταν γιατρούς και νοσοκόμους ο Βασίλειος πρόβλεψε και γι’ αυτούς κατάλυμα. Η λειτουργία του μεγάλου συγκροτήματος απαιτούσε ολόκληρο κόσμο βοηθητικών επαγγελμάτων,

θα λέγαμε. Τεχνίτες παντός είδους και προπαντός μεγάλο αριθμό ζώων για τις μεταφορές. Κάθε τέχνη θα είχε τη δική της κατάλληλη στέγη. Ίσως μάλιστα το διορατικό μυαλό του Βασιλείου να έβλεπε στην όμορφη πολιτεία του αυτό πού θα λέγαμε σήμερα «επαγγελματικά σχολεία», για να μαθαίνουν οι φτωχοί Καππαδόκες τις τέχνες.

Την Άνοιξη και πιο πολύ μετά το Πάσχα το ευλογημένο τούτο μέρος ήταν το μεγαλύτερο εργοτάξιο της Καππαδοκίας. Όλοι σ' αυτό εργάζονταν με κατανόηση και φιλότιμο. Γιατί όλοι γνώριζαν τι κατασκεύαζαν. Και ο Βασίλειος; Νύχτα μέρα θα ήθελε να βρίσκεται ανάμεσα στους χτίστες, τους τεχνίτες και τους αγωγιάτες. Οι άνθρωποι αυτοί, ας ήταν αγράμματοι, τον συγκινούσαν με το καθαρό τους βλέμμα.

Είναι λίγο παράξενο μα συγχρόνως αληθινό. Τα μάτια των ανθρώπων και των πιο άξεστων καθαρίζουν, φωτίζονται όταν με τη θέλησή τους επιτελούν ένα σπουδαίο έργο. Καί τα μάτια των ταπεινών τούτων ανθρώπων ήσαν λαμπερά, όλο καλοσύνη και περπατησιά προς το Θεό κι ας δούλευαν στη γη. Η κατάσταση αυτή θάμπωνε, λίγωνε το Βασίλειο και γι' αυτό ήθελε να βρίσκεται ανάμεσά τους ολοένα. Ήταν όμως αδύνατο. Δεν του επιτρεπόταν να χορτάσει τη χαρά τούτη. Μόνο να τη γεύεται μπορούσε.

Στο επισκοπείο μέσα στην Καισαρεία, είχε άλλα πολλά και πολύ πιο δύσκολα να κάνει. Εκεί πάλευε με τον ίδιο το Σατανά. Αυτός έπρεπε να νικηθεί μέσα σε κάθε άνθρωπο. Το ήξερε ο Βασίλειος γι' αυτό εργαζόταν σκληρά και προσευχόταν περισσότερο. Εύκολο είναι να πάρεις λίγα από τα πολλά χρήματα των πλουσίων, μα πολύ πάρα πολύ, δύσκολο να πάρεις τον άνθρωπο από τα νύχια του Σατανά, στον οποίο είναι αιχμάλωτος. Με λίγο κόπο και προσευχή θα σε ακολουθήσουν οι απαίδευτοι στο δρόμο του Θεού τι θα κάνεις όμως με τους κληρικούς του Θεού, πού τα ξέρουν όλα καί ζουν μακριά από το Θεό!

Είδαμε ποιες δυσκολίες καί ποιες αντιξοότητες ορθώνονταν μπροστά του. Οι πιστοί κλονίζονταν από τους κακόδοξους και τους κακότροπους ορθόδοξους επισκόπους. Πολλοί επίσκοποι έδιναν άλλος γήν, άλλος ύδωρ και μερικοί γήν και ύδωρ μαζί στον καίσαρα. Και ξέρουμε πως ο καίσαρας ήταν κάτι περισσότερο από άπιστος, ήταν κακόδοξος. Τα σχίσματα, τα φανερά και τα κρυφά, παρέλυαν την Εκκλησία, της αφαιρούσαν τη ζωτικότητα, την έκαναν ασθενική. Οι άνθρωποι ήσαν ακατήχητοι, δεν ήξεραν τι πιστεύουν και μόνο επιφανειακά γνώριζαν την αλήθεια.

Αν βάλει κανείς καί το ατέλειωτο όργιο των συκοφαντιών εναντίον του Βασιλείου, τότε θα καταλάβει με τι απασχολιόταν καθημερινά ο ιερός αυτός άνδρας. Καί συγχρόνως έπρεπε να κάνει και ταξίδια, να συναντάει προσωπικά επισκόπους καί παράγοντες της Εκκλησίας για να λύνει προβλήματα καί να εξασφαλίζει την ενότητα καί την ειρήνη.

Σ' αυτά όμως πρόσθεσε, αγαπητέ αναγνώστη και την αρρώστια του Βασιλείου, που συχνά τον καθήλωνε για μέρες, βδομάδες και μήνες στο κρεβάτι. Να όμως πού

μέσα στο καμίνι τούτο δε λησμονούσε την όμορφη πολιτεία της ελπίδας, την πολιτεία πού θα την ονομάσουν πολύ σωστά Βασιλειάδα.
Δεν τη σχεδίαζε απλώς την πολιτεία στο γραφείο του. Την παρακολουθούσε βήμα με βήμα. Έκλεβε κάτι από το λίγο χρόνο του κι ερχόταν εδώ. Ένοιωθε να προγεύεται τον παράδεισο. Τόσο ανακουφιζόταν. Ανέπνεε καθαρό αέρα που του έδινε ζωή. Είχε τοποθετήσει ένα γενικό υπεύθυνο για όλο το συγκρότημα. Και για το κάθε κτίριο πάλι κάποιος είχε την ευθύνη. Πρώτα αυτοί μάθαιναν την έλευση του Βασιλείου. Αστραπιαία στο μελισσολόι σκορπούσε η γλυκιά είδηση. Ο Βασίλειος ανάμεσά του! Το ισχνό ανθρωπάκι πατούσε το χώρο της αγαπητικής πολιτείας και μεθούσε από την αγάπη της. Ήθελε να πηγαίνει παντού. Περνούσε απ' όλα τα γιαπιά. Δε φοβόταν να χαλάσει τα μεταξωτά του ρούχα και τ' ακριβά παπούτσια. Οι τεχνίτες φορούσαν καλύτερα κι από τα δικά του. Περπατούσε, περπατούσε όπου έβλεπε εργάτες. Στεκόταν. κοίταζε. έβλεπε τους τοίχους, τις πέτρες, τις λάσπες, τα μαδέρια, τις πρόκες, όλα ήσαν όμορφα τόσο όμορφα. Κοίταζε τα πράγματα τούτα και τα μάτια του γέμιζαν θαυμασμό. Έπειτα γύριζε σιγά-σιγά τα μάτια του και κοίταζε απαλά τους ανθρώπους. Τα μάτια του τώρα γέμιζαν συγκίνηση, δάκρυα, θάμπωναν, δεν έβλεπαν, ασυναίσθητα προσευχόταν, έβλεπε το Θεό, σιωπηλά, διακριτικά, του μίλαγε για τους άγιους αυτούς ανθρώπους. Κάπου-κάπου τέλος έβγαινε και ο αναστεναγμός: «κάνε, Θεέ μου, τους επισκόπους σαν τους ανθρώπους τούτους». Τα ηλιοκαμένα σκληρά πρόσωπα γύρω του αισθάνονταν χωρίς να καταλαβαίνουν. Συχνά στα οργωμένα μάγουλά τους κυλούσε το δάκρυ της μετοχής. Η καρδιά μετείχε στη χαριτωμένη στιγμή πού το έδειχνε μ' ένα δάκρυ. Τύχαινε φορές πού όταν ο Βασίλειος περνούσε από μια συντεχνία και στεκόταν ανάμεσά τους, εκείνοι γονάτιζαν, από σεβασμό στο πρόσωπο του Θεού από άφατη αγάπη και εμπιστοσύνη στην αλήθεια του Θεού. Αφού γι' αυτούς όλους ο Βασίλειος, αυτός πού ήταν το πρόσωπο του Θεού στη γη, ήταν η φανέρωση της θείας αληθείας.
Έπρεπε όμως και να συνέρχεται από τη θεία κατάσταση πού συχνά ζούσε, όταν ερχόταν στην πολιτεία του. Τα υπεύθυνα πρόσωπα χρειάζονταν να τον ενημερώνουν για την πορεία των έργων. Ακόμα έπρεπε να ζητούν τη γνώμη του για τα πιο σπουδαία προβλήματα. Έτσι, το έργο κατευθύνονταν από τον ίδιο κι ας μη βρισκόταν εκεί ολοένα. Το πιο χειρότερο• συνεχώς του μιλούσαν για τα υλικά. Όσο το έργο προχωρούσε τόσο εκείνα τέλειωναν. Νέες προσπάθειες, νέες αιτήσεις, άλλα παρακάλια, σε πολιτικούς άρχοντες, σε πλούσιους του τόπου και προπαντός στους πιστούς της Καισαρείας. Το λίγο του αίμα μαζευόταν στο κεφάλι και η πίκρα τον έπνιγε, όσο σκεπτόταν ότι ο Μητροπολίτης Τυάνων Άνθιμος του κράτησε τα φορτία με τους εκκλησιαστικούς φόρους και τις προσφορές του προσκυνήματος του Αγίου Ορέστη, πέρα από τον Ταύρο.
Τι να κάνει όμως; Με τους απλούς ανθρώπους η συνεννόηση γινόταν ευκολότερη, επειδή γι' αυτούς ο Σατανάς ενδιαφερόταν λιγότερο. Οι δυσκολίες στην πορεία του έργου ήσαν πολλές. Προχωρούσε όμως. Όλο και κάποια λύση θα βρισκόταν σε

κάθε περίσταση. Γύριζε στο σπίτι του εξουθενωμένος. Κοιμόταν όμως τον ύπνο του αγίου. Ολόκληρος ήταν ποτισμένος από τη χάρη του Πνεύματος. Έπρεπε να ξεκουρασθεί. Αύριο τον περίμενε περισσότερη εργασία.
Έτσι εργαζόταν ο Βασίλειος κι έτσι γέμιζε τις λίγες ήμερες πού του έδωσε ο Θεός: Θαυμαστά, άγια.
Πηγή: «Η ζωή ενός μεγάλου – Βασίλειος Καισαρείας» Στυλιανός Γ. Παπαδόπουλος – Εκδ. Αποστολικής Διακονίας